

Szőlőmunkák

Gyomszabályozás

A jelentős szárazság nem kedvez a gyomflórának. A gyomok intenzív növekedése leállt. Természetesen ez az állapot dülönként, településenként eltérő lehet, így amennyiben be kell avatkoznunk, úgy az alábbi megoldások közül választhatunk.

A területek gyomviszonyaitól függően többféle hatóanyag is rendelkezésünkre áll. Az ültetvényekben általában glifozát hatóanyagú készítményekre építjük a technológiát. Különösen indokolt ez ott, ahol évelő gyomok (például mezei acat, apró szulák stb...) is vannak a területen.

A kezelés kiválóan kiegészíthető az alábbi hatóanyagokkal (egy tankkeverékben):

- Pendimetalin: főleg a magról kelő egyszikűek (muhar fajok, kakaslábfü, rozsok fajok) ellen biztosít tartamhatást. Gyengébb vízdékonyságának előnye, hogy még nagyobb mennyiségű csapadék esetén is biztosítja a hosszabb hatást, hisz így tovább van jelen a hatóanyag a felsőbb talajrétegben.
- s-metolaklór (engedélyokirat szerint kizárólag „nem termő” ültetvényben használható): főleg a magról kelő egyszikűek (muhar fajok, kakaslábfü, rozsok fajok) ellen biztosít tartamhatást.
a pendimetalinhoz képest a jobb vízdékonyságának előnye, hogy kisebb mennyiségű bemosó csapadékkal is biztosított a tartamhatás. Sok csapadék viszont hamarabb felhígítja a talajban.
- Flumioxazin: főleg a magról kelő kétszikűek ellen (tyúkhúr, pásztortáska, eb szikfü, parlagfü, disznóparéj, libatop) biztosít tartamhatást. Előnye továbbá, hogy a már kikelt gyomnövények levélen keresztül is felveszik. Kisebb permetezési hibák esetén pedig a bemosó csapadék hatására azon gyomnövényekre is hatással van gyökéren keresztül, amelyeket nem ért közvetlenül a permetlé, de a fejlődésük során a növekvő gyökérrendszerük révén találkoznak a hatóanyaggal.
- flazaszulfuron: főleg a magról kelő kétszikűek ellen biztosít tartamhatást, de néhány egyszikűre (például kakaslábfü) is kiterjed a hatása. Előnye továbbá, hogy a már kikelt gyomnövények levélen keresztül is felveszik. Kisebb permetezési hibák esetén pedig a bemosó csapadék hatására azon gyomnövényekre is hatással van gyökéren keresztül, amelyeket nem ért közvetlenül a permetlé, de a fejlődésük során a növekvő gyökérrendszerükkel találkozik a hatóanyaggal.

Fontos továbbá megjegyeznünk, hogy csak megfelelő körültekintéssel végezzük el a kezeléseket. A szőlő zöld növényi részeivel ne érintkezzenek a hatóanyagok!

Piraflufen-etil hatóanyagú készítménnyel lehetőségünk van a sarjhajtások eltávolítására (leperzelésére). A művelet sikeres végrehajtása után biztonságosabban elvégezhető a glifozát kezelés a fent említett hatóanyagokkal való kiegészítéssel is. E hatóanyag további előnyös

tulajdonsága, hogy megfelelő kijuttatástechnológia mellett a soraljakban kikelt kétszikű gyomokat is leperzseli, így például propakizafop vagy fluazifop-P-butil hatóanyagú szelektív egyszikűirtóval kombinálva széles spektrumú gyomszabályozást végezhetünk anélkül, hogy az károsítaná a szőlőt a sarjhajtásokon keresztül. Fontos megjegyeznünk, hogy a szelektív egyszikűirtók csak a virágzás előtti fenológiai állapotú egyszikű gyomnövények ellen hatásosak.

Kémiai kezelés mellőzése esetén fontos az időben elvégzett mechanikai gyomszabályozás. Soraljkapa vagy gyomfésű használatát javasoljuk.

Zöldmunkák

Az extrém száraz időjárás miatt a hajtások intenzív növekedése lelassult, helyenként leállt. Ott, ahol eddig nem végeztük el a zöldmunkákat, mindenképp tegyük meg, hisz sok energiát spórolhatunk meg a növény számára és a növényvédelem hatékonyságát is javítjuk vele.

Kórokozók

Lisztharmat

A területbejárások során nem tapasztaltunk nagy fertőzési nyomást. Elemi kénkészítményt 3-4 kg/ha dózisban javasolunk. Ezt mindenképp érdemes kiegészíteni felszívódó hatóanyaggal, azokon a területeken ahol a fürtök még nem ellenállóak (nem alakult ki az ontogenetikai rezisztencia) a kórokozóval szemben. Javasolt tebukonazol, tetrakonazol, ciflufenamid, metrafenon, piriofenon, fluxapiroxad, fluopiram stb... hatóanyagú készítmények használata. Meptildinokap hatóanyagú készítmény mellé nem javasolunk elemi ként az esetleges perzselésveszély miatt.

Biogazdálkodásra átváltt ültetvényekben többek között elemi ként, kálium szilikátot, narancsolajat is használhatunk a kórokozó ellen!

Peronoszpóra

A jelenlegi időjárási körülmények nem kedveznek a kórokozónak.

Tüneteket találtunk ugyan, de a fertőzés gyakorisága és mértéke igen csekély.

Amennyiben a körülmények indokolják, érdemes preventív (megelőző) jelleggel fellépni a fertőzés ellen.

A kezelésekhöz javasolt rézoxiklorid, rézhidroxid, rézszulfát, folpet, ditianon, amekotradin, dimetomorf hatóanyagtartalmú készítmények használata. Mivel a hajtásnövekedés intenzív, így indokolt lehet a kontakt hatóanyagtartalmú készítményeket kombinálni cimoxanil hatóanyagú termékkel.

A biogazdálkodóknak réztartalmú készítményeket javasolunk. Itt azonban számolni kell azzal, hogy a réz valamelyest lassítja a hajtásnövekedés intenzitását.

A magas hőmérsékleti adatok miatt javasolt késő esti vagy hajnali időpontban elvégezni a kezeléseket.

Szürkerothadás

A jelenlegi időjárási körülmények nem kedveznek a kórokozónak.

A még fűrtzáródás előtt álló ültetvényekben költséghatékony módon védekezhetünk a korai botritys ellen folpet hatóanyagtartalmú készítményekkel, de választhatunk speciális bortitacidet is (fenhexamid, boscalid, fluopiram, fenpirazamin, pirimetanil, fludioxonil + ciprodinil stb...)

A biogazdálkodóknak Aureobasidium pullulans hatóanyagú készítményt javasolunk.

Fontos megjegyeznünk, hogy mechanikai sérülések (viharkár, jégkár, rossz minőségben elvégzett csonkázás stb...) észlelése esetén sűríteni kell a permetezési fordulókat, hisz a sérülések fertőzési kapukat jelentenek!

Feketerothadás

Borvidékünkön már megtaláltuk a tüneteket, de jelenleg az időjárási körülmények nem kedveznek a kórokozónak.

Abban az esetben, ha felüti a fejét akkor a tünetek látványosak, könnyen megtalálhatjuk a leveleken elhaló, nekrotizálódó foltok formájában. Kiemelten fontos az ellene való védekezés (amennyiben szükséges) hisz komoly termésvesztést okozhat!

Amennyiben az elhaló foltokban fekete piknidiumokat találunk, akkor mindenképp folytassuk a kezeléseket, hisz a gomba ezekből szórja szét konídiumait, amikkel tovább fog fertőzni és fűrtkár is kialakulhat!

A védekezés során kiváló hatékonyságot érhetünk el ditianon, miklobutanil, difenokonazol + ciflufenamid, spiroxamin + difenokonazol hatóanyagú készítményekkel. A tebukonazolnak is van hatékonysága a kórokozó ellen.

Fás betegségek

Az extrém meleg és magas UV sugárzás hatására az ESCA –val fertőzött tőkék hamarabb mutatnak tüneteket, hisz a növényt stresszhatás éri. Lehetséges, hogy a tőke már évek óta fertőzött, de csak most fog levéltüneteket mutatni. Ez jó lehetőség arra, hogy a problémás növényeket izoláljuk és mihamarabb eltávolítsuk az ültetvényből.

Azokat a tőkéket, amelyek tavasszal nem hajtottak ki, érdemes mihamarabb visszavágni, hogy meggyőződjünk róla, hogy élnek e. Abban az esetben, ha nem él a növény, indokolt a tőke teljes eltávolítása (lehetőleg minél nagyobb gyökérrésszel) hisz lehetséges, hogy ESCA vagy Eutypa miatt pusztult el. A kivágott részeket meg kell semmisíteni. A pótláshoz használt oltványok beöntözésekor mindenképp javasolt trichoderma gombát tartalmazó készítmény használata, amely elpusztítja a fás betegségeket okozó káros gombák talajban élő szaporítóképleteit. Mindemellett segíti a tőkeeltávolítás után, a talajban maradt beteg gyökérrészek lebomlását.

Kártevők

Szőlőmolyok

A csapdák fogása minimális. A jelenlegi körülmények nem kedveznek a kártevőnek.

Abban az esetben ha mégis problémát okoznak akkor, figyeljük a rajzást és a rajzáscsúcsban avatkozunk be. Számos készítmény közül választhatunk. Alkalmazhatunk piretroid

hatóanyagot. Itt figyelembe kell venni a méhveszélyességet! Virágzó kultúrában (az aljnövényzetben virágzó gyomok is annak minősülnek) csak méhkímélő technológiában alkalmazzuk.

Bacillus thuringiensis, Klorantraniliprol, Tau-fluvalinát hatóanyagú készítmények méhekre nem veszélyesek.

Biogazdálkodásra átállt ültetvényekben feromonos légtértelítést és Bacillus thuringiensis hatóanyagtartalmú készítményeket használhatunk a kártevő ellen!

Szőlő nemezes gubacsatka

A területbejárások során, több helyen is tapasztalható a szőlő nemezes gubacsatka kártétele. Azt azonban fontos megjegyezni, hogy ez az egyes ültetvényekben nagymértékben eltérő lehet, de a kártételi küszöbértéket ritkán haladja meg.

Abban az esetben, ha takácsatka jelent meg a területen, akkor érdemes mihamarabb beavatkozni! A jelenlegi időjárási körülmények kedveznek a kártevőnek. Kisebb mértékű észlelés esetén és biogazdálkodásra átállt ültetvényben a magasabb kéndózis használata indokolt. Komolyabb probléma esetén speciális akaricid használata szükséges.

Szilva takácsatka

Több helyen is tapasztaljuk a kártételét. A jelenlegi körülmények nagyon kedvezőek számára és a kiszáradt sorközökben nem találnak elegendő tápnövényt, így a szőlőre való felvándorlása fokozott mértékű!

Veszélyes és ellenálló atkafaj, mely ellen nehéz a védekezés.

Amennyiben tapasztaljuk a jelenlétét, mindenképp avatkozzunk be, hisz a sok ezernyi szúrás következtében a szőlő vízvesztése extrém magas lesz, így a tőkék nagyon legyengülnek, lombvesztést is okozhat.

Kizárólag speciális akariciddal végezzünk permetezést ellene.

Vad

Leginkább az erdőközeli ültetvényekben kell számítanunk a kártételre.

A kártétel megelőzésére kiváló hatékonysággal alkalmazható állati zsiradék (birkafaggyú) tartalmú készítmény. Könnyen kezelhető és kipermetezhető formulációja révén, nagy hatékonysággal védi az ültetvényt.

Biogazdálkodásra átállt ültetvényekben repellens (riasztó) szagú anyagokkal védekezhetünk!

Napégés

A jelenlegi helyzetben fokozottan figyelniünk kell az extrém magas UV sugárzás okozta napégés káros hatásainak kiküszöbölésére.

Kiváló védelmet biztosíthatunk az ültetvénynek Kálium-szilikát tartalmú (például Prosilicon) készítmény használatával.

A készítmény fizikai védelmet nyújt az extrém napsugárzás káros hatásai ellen és bőrszövet erősítő hatása révén ellenállóbbá teszi a fürtöket a napégéssel szemben.

Tápanyagutánpótlás

Területbejárások során, több helyen is tapasztaltunk vas és magnézium hiányra utaló tüneteket!

Vontatottan fejlődő ültetvényekben nitrogéntúlsúlyos anyagokat is használhatunk (természetesen a hatályos nitrát-direktíva betartásával)!

Ott, ahol szükségesnek találjuk (a szőlő hiánytüneteket mutat és meghatároztuk annak mivoltát) speciális tápelemtartalmú készítmények használata indokolt!

A szőlő stresszhelyzeteken való átsegítésére (extrém meleg, magas UV, esetleges jégverés, szárazság) és ellenállóképességének fokozására ajánlott alkatartalmú készítmények alkalmazása.

Extrém melegben fontos szabály, hogy a növényvédelmi kezeléseket (legyen az konvencionális vagy biogazdálkodás) lehetőleg a hajnali vagy az esti órákban végezzük, a magas UV sugárzás káros hatásainak (perzselés) kivédése miatt!

A hajtások, így a zöldtömeg növekedésével, emeljük a területegységre kijuttatott lémenyiséget a megfelelő fedés elérése érdekében!

Péter Ákos

Növényvédelmi szakmérnök, kertézmérnök – szőlész-borász